

ELŐFIZETÉSI ÁRA

16. - K I FÉL ÉVRE
NEGYED ÉVRE 4.- K

FŐSZERKŐ

DR. BISCHITZ BÉLA

ÍRÁSVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.

TELEFON 108-10.

HÍRDELTESÉG MÉR SZÁMÍTASSAL. DIJSZÁGÁS SZEMÉNT.

A földgázkérdés.

A Deutsche Banknak kötött földgázszerződés folytán a kitörrés stádiumába jutott a gázkérdés. A parlament bizottságaiban, a legkülönbözőbb közgazdasági egyesületekben, városi tanácsokban beható megvitatás tárgya a földgázzal szemben miként való állásfoglalás. A parlamentben kialakulni látszik az a felfogás, amint a pénzügyi bizottság jelentéséből megállapítható,

hogy a nyolc éve hivatott földgáz gazdasági haszna mielőbb kiaknázhatóvá váljék. Minden nap, amely megfoszt bennünket a nagy erő igénybevételétől, egész közgazdaságunk számára nagy veszteséget jelent. A fűtés és világítás céljára való igénybevétel a földgáznak azonban nem moritóné ki a várt előnyöket. Az előnyök lényege abban keresendő, hogy ettől iparunk hatalmas fellendülését várjuk, amely keletkező ipar számára azután mindjárt biztosíthatjuk versenyképességének feltételeit is. A világpiacon való elhelyezkedésünket illetően a háború eseményei oly helyzeteket teremtek, amelyek igen kedvező alkalmat szolgáltatnak újabb és előnyös összeköttetés létesítésére a Balkánra. A siker azonban főleg attól függ, hogy iparvállalataink a kellő időpontot felhasználva, lehetően az elsők között jelenhessenek meg.

Nem szenved kétséget, hogy a háború befejeztével az egész nemzetközi piacon nagyarányú gazdasági konjunktúra fog jelentkezni. Ennek hatása alatt a külföld a saját tőkét kizáróan saját céljára fogja igénybe venni és így a mi hitelszükségletünk kioldólagos szempontjából még inkább, mint eddig, saját erőnkre leszünk utalva. Súlyos mulasztás követnénk el, ha nem ragadnánk meg minden elfogadható kínálkozó alkalmat arra, hogy külföldi tőkét hozhassunk be és ezáltal enyhítsük azt a feszültséget, amely jelenkezni fog és lehetően tehermentesítsük azt az egyetlen tartalékat, amelyre egész hitelszükségletünkkel utalva leszünk. Ha súlyt helyezünk arra, hogy a földgáz útján megteremtett ipar magyar ipar legyen, arra kell törekednünk, hogy a rendelkezésre álló belföldi tőkék lehetően az ipari vállalatok létesítésénél használjuk fel és ne kössük le magánuk a földgáznak a beruházásában. Mármost, ha a beruházások kockázatát el tudjuk Deutsche Banknak és a vele szövetkezett magyar intézetekkel vállalítani, ez garancia arra, hogy a beruházás kamatoztatása érdekében új iparvállalatok létesítését fogja szorgalmazni Erdélyben az az érdekelttség. Az

állampénzügyi cél épségben tartása mellett tehát az iparfejlesztés feladatát is megoldjuk oly országrészben, ahol erre eddig, sajnos, a legkevesebb lehetőség kínálkozott!

A Mérnök- és Építészegylet is alaposan megvitatta a földgázkérdést, egy olyan tanulmány alapján, amely a vitának éppen elég magot adott. Az első gázvezeték megépítője, Bersey Antal, a külföldi szénbehozatalnak földgázzal való kiszorítását ajánlotta, de ő is azon felfogást valjha, hogy a hazai szénnek oktanul versenyt támasztani nem szabad. Tanulmányában rámutat arra, hogy

az olcsó fűtőszert ipari jelentősége elenyésző a mi termelésünkben, mert átlag csupán 6 százalékot tesz ki. „Az a remény tehát, írja Horsoy, amelyet a földgáz iparköltés hatásáról feltehető megítélés után várnánk, nem túlságosan biztat.” Ezzel agyszólván ol is dönti a fizet a földgáz sorsát és a reményt, amit vagy a vérmes jóhiszeműség, vagy a földgáz Erdélyre vonatkozó értékét túlozó takikái számitás mostanában szorgalmasan omlóget a kolozsvári városatyák fóruma előtt, alaposan lehibíti. Beesey ezek aligha fogják idézni, minden rámutat, hogy éppen abban az iparágban is textiliparban, ahol a legnagyobb behozatalunk (540 millió korona), a tüzelőanyagunk, tehát a földgázok csak 32 százalék erejéig jutna szerep. Remédmünklett azt remélni a fizet, hogy új iparágak, például a műtrágyaipar meghonosításával lehetne a földgáznak fogyasztást, vagyis a földgázüzletnek kamatozást biztosítani. Általában a kutak mellé telepedő ipar élvezhetné a földgázt, ugymond, mert a vezetési költsége versenyképtelenné tenné a gázt a távolabbi hasznosítás részére.

Ugy véli, hogy Kolozsvár évi 520.000, Marosvásárhely pedig 440.000 korona bruttó haszonra tohetné szert. Hogyan volna lehetséges ez? A megoldás ott lenne, hogy a kommunális fogyasztás, főképpen a háztartások fogyasztása lenne az, ami a jövedelmet Beesey szerint a fenti mértékben biztosíthatná. Nem szorotná, ha az eddig föltárt gázmezőket mind a Deutsche Banknak adnák; építse meg a fővezetékét maga az állam; az osztó vezetéseket pedig a városok. Igaz, ismét be resignáltan, hogy a városok el vannak adósodva, az azonban nem lehet akadály, mert a főcél szerinte a német tőke haszonrészeseledésének nálunk való megtartása. Kár, hogy a hasznosítás koncepciójájának, a földgáz ipari értékesítésének gyáralapító beruházó költségét mellőzi a fejtegetés, pedig szorintánk,

ha realisan nyulunk ehhez a kérdéshez, ott van az egész probléma szempontja, hogy ezt a pénzt honnan lehet előteremteni?

Ugyanez alkalommal az összes felszólalók, a legkülönbözőbb szempontokból szóltak a kérdéshez. Maga Becsey Antal nemzeti szempontból kifogásolta a Deutsche Bank szerződését. S követelte, hogy a gázt az erdélyi városoknak engedjék át. Viszont Böhm Ferenc, akinek a vezetése alatt a földgázutak történnék nem tartja elégségesnek az államnak a kutak fúrásában mutakozó ténykedését.

Fogyasztó ipartelepek láncolatát is meg kell teremteni Erdély elhagyatott részeiben és ez sok millió külön beruházást igényel. E nélkül a földgáz hőt kincs, amelyet a szegény és elmaradt vidékek városai csak csekély mértékben és kevés haszonnal bírják felhasználni. Az a meggyőződése, hogy a Deutsche Bankkal kiegészített magyar bankkonzorciummal kötött szerződés a nagyszabású értékesítés messzemelő céljának teljesen megfelel.

Igen érdekes Pfeiffer Ignác műegyetemi tanár odavetelt megjegyzése. Ez a minden kérdésben eredeti gondolatokat teremtő igen értékes tudós azt az álláspontot foglalja el, hogy az osztrák tőkének kellene segíteni rajtunk, ha a német ajánlat rendelkezésre nem állna. Már pedig, ugymond, ő a kettő közül a német tőkét örömeitből látja, mert gazdaságilag ez a tőke több segítséget jelent nekünk, mint elnyomatást.

A Gyárparosok Országos Szövetsége a napokban fog a földgázkérdéssel foglalkozni. Amint mi a Gyosz. egyes irányadó embereitől hallottuk, a Deutsche Bankkal való szerződést nincsenben elfogadni hajlandó. A Magyar Gazdaszövetség viszont földgázterület egy részének részvénycserevel hasznosításával kapcsolatban fölterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez.

A fölterjesztésben kifejezi a Gazdaszövetség, hogy bár szívesen látta volna, ha az állam saját kezelésébe utérkesíti a földgázt, semhogy ez a nagy nemzeti kincs kihalásaitalanul maradjon, a maga részéről, ha az állam a magyar tőke részvételét és a nemzeti szempontokat a szerződés során köllőkérv érvényesíti, a bevégezt tényekkel szemben csupán a részlelkérdésekre nézve tesz észrevételeket. Az első legfontosabb észrevétel a műtrágyázásra is felhasználható salétromgyártásra vonatkozik. A salétrom, mint műtrágya, az intenzív gazdálkodás egyik lényeges kölléke. Éppen ezért a Magyar Gazdaszövetség már a szerződés megkötésekor szeretne kizárni minden olyan későbbi eshetőséget, hogy a salétrom előállítására alakult vállalatok az újok folyálval megakadályozni törekedjenek olyan újabb vállalatok létesülését, amelyek a salétromot vizierő felhasználásával állítják elő, vagy pedig a hazai ipar védelmére hangoztatva, védővámokat kérjenek a salétromműtrágya behozatala ellen. Ezenkívül kívánatosnak tartja, hogy a kormány befolyással biztosítson magának a salétrom-műtrágya ármegállapítására is. A fölterjesztés másik lényeges észrevétele a gázfogyasztó szövetkezetek, sőt ezen túlmenőleg a fentebb említett villamosági szövetkezetek létesülésének előmozdítása.

Hogy a városokban kicsoda port vert fel a földgáz kérdéséről, erről már több ízben szóltunk. Végezetül Kolozsvár beadta a derekát, a pénzügyminiszter álláspontját magává vette. Előzőleg erős viót folytattak a városi közgyűlésen, melynek során

apagy István a többi köztül azaz is érvelt, hogy a kérdés most már politikai kérdéssé vált. Figyelmeztette a városi tanácsot, hogy régebbi igérete szerint

tartózkodjék minden állásfoglalástól. Kijelentette azt is, hogy a szerződéshez ők elvi okból fognak hozzájárulni. Boér Elek dr. kimutatta Apáthy argumetuinának tévedéseit és kijelentette, hogy ebben a kérdésben, amely kizáróan közgazdasági kérdés, pártpolitikai momentumokkal nem óhajt foglalkozni. Kimutatta, hogy Kolozsvár városára nézve sőtöbbségus volna elfogadni azokat a csillógó, káprázatos reményeket, amelyeket az ellenpárt javaslatát felmutat, odadobni azokért a felkínált ipari fejlődés révén joggal várható hasznot. Hevesi József ellenzéki elfogadja a tanács javaslatát. Menyhárt Gáspár egyetemi tanár, Hirsch Ödön és Tanács József felszólalása után Cholnoky Jenő egyetemi tanár szakszerűen foglalkozott a kérdéssel. Szerinte a földgáz nagy értéke az, hogy olcsó fűtőanyag és ez fejleszti azra a roményro, hogy Erdély szégyenes közgazdasági helyzetén lendítson fog. A Deutsche Banknak azonban nagy gyárparat is kell majd a földgázzal teremtenie! Kiss Mór egyetemi jogtanár a szerződés jogi oldalát világtítja meg, különösen azt hangoztatva, hogy az semmiesetre sem ütökzik a magyar kereskedelmi törvény szellemébe. Apáthy zárószava után Bethlen Ödön gróf elők névszerűli szavazást rendelt el, amelyben Apáthy indítványát 17 szavazattal 33 ellenében elvetették, ellenben Boér indítványát 44-gyel 29 ellenében elfogadták.

A többi erdélyi városok most karöltve akarnak abban eljárni, hogy a bank földgázvezetékét építsen fel náluk. A városok együttesen megbízottakat küldenek ki a Deutsche Bankhoz, akik ott érdekeikben szót fognak emelni. Itt említjük meg, hogy Kolozsvár költő kíván a Deutsche Bankkal tárgyalásokat folytatni. Nagyvárad viszont abban bizakodik, hogy az új földgázszállítás valószínűleg Nagyváradon fogja felállítani központi irodát és innét fogják irányítani a létesítendő nagy vállalatnak kereskedelmi ügyeit.

Mi a magunk részéről csak annyit jegyzünk meg, hogy nálunk a világot és ipari gáz ára köb-méterenként 20, illetve 16 fillér. És még csak annyit, hogy Amerikában 5 és fél milliárd köbméter a házi-fogyasztásra elhasznált évi mennyiség és ennek az ára öt fillér köb-méterenként. Az ipari gáz köb-méterenként nem is két fillér és ebből 11 milliárd köb-méter fogyasztatott. Betetőzzük ezt az összehasonlítást azzal, hogy a mi 20 és 16 filléres hallatlan gázárak mesterséges, fejlesztett gáz árai, persze Budapesten, ellenben az amerikai földgáz, jövel teljén gyönyörű földgáz.

HAZAI HIREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt-mielőbb meghosszabbítani sziveskedjenek.

Az egyetlen fiu. A francia nemzet ebben a világháboruban érzi a legfájdalmasabban, mit tesz az, ha a családnak egy gyermeke van. A dunántúli Egyke hasonlíthatatlanul nagyobb gyászt hozott az egyes családokra, mint ott, ahol az élvemaradott többi gyermekében maradt fenn vigasz. Pfeiffer Ignác műegyetemi tanár nem az Egyke, az egy gyermek-rendszer híve: Pfeiffer Ignácot egyszerűen nem áldotta meg a sors több gyermekkel. Ezt az egyetlen gyermekét, annyi szép reményiségnek letéteményesét, élete célját, odaadta hazája védelmének szent céljára s ez az egyetlen fiu vércs odavesztett hazá-

jár. Akiben minden szép tudását egyesítette, akire becsület és önzetlen lelke minden kincsét ráparazította, hogy legyen különb, mint selfemadenian apja, ez a szerény és mély intellektus, nagyműveltségű tudósnak egyetlen gyertyéke az oroszországi harc-térén halt hősi halál. C'est la guerre! A Műegyetem előadásai közben csapott rá a gyszáhr. Asszisztense hívta ki egy szóra. Szomorú szóra. Könnybe-lábad szemmel tért vissza hallgatói közé. Most már, ahol folytatja előadásait, a diákságnak az a mintegy nyolcadrésze, aki megmaradt, áhitattal hallgatja a szólanót, merengőve s elkomorodott emberé vált: Pfeiffer Ignácot. Ha van vigasz, akkor vigaszt merít bizvást abból, hogy azok, akik őt tisztelik, pedig ilyenek rengeteg sokan vannak, ha nem is üldözik szeretetükkel, együtt vannak vele vegtelen h'atában.

A bányász nem katonáskodik. Kérsze nem rállunk, hanem — lehet-e vajon kérdés tárgya, hogy hol? — Angliában. Az angol bányászok a legelősebben tiltakoznak katonai szolgálatra, akár törvényes kényszerítéssel való szorításuk ellen.

A bányamunkások a szavazás módjánál kérdésben támadt konfliktus miatt nem vettek részt a májusi választásokon, hanem január 13-án külön konferenciát tartottak. A végrehajtott bizottságban nincs meg az egység. Az elnök leghevesebben ellenzi a szolgálati kényszeret. A délvolszi bizottság elhatározta, hogy a legelősebb ellenállást fogja kifejezni.

Eljelenben nálunk, ahol szénexport nincs, ha csak a Magyar Általános Kőszénbányának Wien felé irányuló exportját nem vesszük számba, ahol éppen ezzel ellenkezőleg mintegy évi 3 millió tonna a szénhehozatal, annak felismerése mellett, hogy a szén eminen közzükségleti cikk, amely nélkül megakad az ipar, sőt nincs munkagyártás sem a bányamunkások ép oly közzükségletnek cseget honfői kötelezettségüknek, mint a farsadalom bármely más kategóriája. A hazai bányászoknak mintegy 30%-a teljesít katonai szolgálatot. Ez szükségképpen azt jelentené, hogy a széntermelés megfelelőleg csökken. Azonban ez nincs így. A széntermelés és a bányamunkások katonai szolgálata között nincs meg az arithmetikai arányosság. Hogy a bányamunkások 30%-a nincs munkahelyen, ez sokkal súlyosabb a bányászatra, mint ez bármely más iparágban, vagy üzemmél történne. T. i. minden szénbányánál a munkások csaknem 1/3-a bányavetelésnél van lekötvé. Végzi a vízelvezést (különbön a legtöbb bányában víz alá kerülne és meandhetlenül elvészne), a szellőztetési munkálatokat, az ácsolást, stb. A fennmaradt 70%-a vállalképmi termelési ellátó munkás, úgy hogy ha ezen 70%-ból elveszünk katonai szolgálatra 30%-ot, a fennmaradt 40% tei-

jesítőképessége aránylag mélyen alatta marad annak a teljes munkaeredménynek, amelyet a produktáló munkát végző 70%-nyi munkás-tömeget fogjuk felrendes viszonyok között 100%-nak. A bányák a kézi-erőnek gép-üzemre való felváltását látták megvalósulni, de ezt teljes mértékben keresztülvinni lehetetlen. Egyrészt azért, mert a géphehozatal ma rengeteg nehézséggel jár. Mihélyl rézalkattak van benne, visszatartják, még ha szövetségünk is; nagyon körülményes a szállítás, még az exportáló gyárak üzemi-képessége is csökkent, másrészt vannak munkálatok, ahol a gépi-munka szinte képtelenség. Elismerneméttől tehát, hogy a bányák minden nehézséget leküzdének.

Előzetes. Rózsa Károly régi hírlapíró, aki a főváros ügyének egyik legalaposabb ismerője és mint a Budapesti Hírlap évizdes főmunkatársa és hosszú ideig közgazdasági rovatának vezetője is, elismerésreméltó ismereteket szerzett a gázüzemben. Ráteltemeséttől honorálta a főváros, amikor eredményes munkássága után a Gázüzemek igazgatóságai sorába álltatta.

Az Általános Villamossági háborús nyeresége. A Budapesti Általános Villamossági 1915. évi fényes mérleget január 9-én tette közzé. A gazdasági pangás közepette ez a világító üzem, amely a megváltást és az 1906 óta esedékes áramlészállítást szoroscsésen elkerülte, nagy lépést tett ismét.

Közöltet mérelegének tanúsága szerint, eddigi érvének megfelelően új beruházását a nyereségből fedezte, a villamosmú értékét 27 millióról 27^{9/16} millióra fokozta.

A költségek számát csökkenteni 125-ről 118-ra az adásokból növelnie (221.000ról 1 millióra) került s végül tartalékállapít is 2281.000 koronával bővelte. Ma már 20.031.000 korona a vállalat tartaléka, vagyis a beruházott vagyonnak több, mint 70 százaléka van lerava. Látható, hogy a vállalat mindent elkövetett, hogy nyereségét feltűnővé ne tegye, de izyakezete mellett is kénytelen kitűntetni 1.000.000 koronára tért nyereséget, a tavalyi 15 és a tavalyelőtti 17 millióval szemben. Érdekes adata a mérlegnek, hogy az adótartalékok 180.000 koronáról 530.000 koronára nőttek.

Terjeszkedés. Az Atlas asbesticement-palagyár r.-t. budafoki gyára, amely csak 1915. évi június havában jött üzembe, megrendelésekkel azonban oly bőven van ellátva, hogy a gyár kibővítése már is elkerülhetetlené vált. Telemes investíciókkal a részvényvásárlás a gyár termelőképességét évi 150 vaggonra növelte.

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: 22-11, 62-12, 62-11, 22-14

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezeték-
tékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus
vörösrézhuvalok, okonítvezetékek,
◆◆◆◆◆ szerelvénycs. ◆◆◆◆◆

Az üzembővítésre, valamint az iparvagyány létesítésére vonatkozó munkákat már megindultak és amint tervezik, azok f. év május haváig befejezést nyernek.

Effer M. olajgyár, Bécs. A vállalat 1916. január elejétől fogva 500.000 korona alaptőkével korlátozott felelősségű társasággá alakult át. A társaság üzletvezetői **Effer Mór** és **Effer Antal** mellett, **Goldkraig Hermann** főkönyvelő és **Wolfer Emil** irdórlónok a cégjegyzés jogosultságával ruháztattak fel. Tudvalevő, hogy az új társaság a Bécs XI. kerületében levő olajgyár üzemeltetését folytatására létesült.

Az Eternit palagyár új tulajdonosa. Az Eternit-művek, **Hatschek Lajos** cégtulajdonosának elhalálása folytán **Hatschek János** tulajdonába ment át. Az új tulajdonos sobőndörri lakos és eddig is ügyvezető-igazgatója volt a gyárnak.

Szénbányászat Ausztriában. Illetékes körökben azt hiszik, hogy a szénellátás nehézségeit végleg megszüntetni lehet tekinteni. A közmunkügyi minisztériumban működő bizottság, amely formális megbízatás nélkül is mint szénközéppont funkcionál, értékes működést fejtett ki e téren. A termelés viszonya is igen kedvezőnek alakul a széntermelés gyors léptekkel hatad a bányászati termelésnek aránya felé; a szénkészletek is elegendők. Decemberben az osztrai szénkerületben 42.000 tonna, az északnyugat-csehországi barnaszénkerületben pedig 75.000 tonna szénkészlet volt felhalmozva.

A román földolaj áresése. Bukaresti jelentés szerint a román nyersolajtelepek hozama napi 410—420 vagonnal csökkent. Az árban némi hanyatlás történt, miután a koroslat az utóbbi hetekben lanyhának mutatkozott. A jelenlegi jegyzés szerint a Busebenari-nyersolaj 4 frank, Moreni Tziciceni 3 70—3 90 frank, a könnyű Tainta-olaj 3 70—3 80 frank, Baicoi 2 90—3 00 frank árértékű, míg az Aranashi-olaj 3 frank ár mellett nem árt elválni. Az export napi 100—120 vagonra rug. Vercsiorován át a kivitel ismét megindult.

Alumíniumgyár Biharban. Ismeretes, hogy a bihar-megyei Jávóvölgy környékén levő bauxit-bányák anyagát néhány hónap óta Svájcba szállítják, ahol ezt a nyersanyagot a neuhausen-i és a schaffhausen-i alumíniumgyárak feldolgozzák. A Máv., hogy megkönnyítse a bauxit kivitelét, tarifakedvezményt is adott a vállalatnak és naponta mintegy 48 vaggont bocsát a rendelkezésükre és ezt a forgalmi viszonyok nehézségei ellenére is eddig még mindig pontosan megkapták. Minthogy azonban a szállítás még így is nagyon sokáig tart, legalább nyolc napot vesz igénybe és mert a kocsik oda és vissza járása 6—700 vaggont állandóan lekötve tart, ezért a vállalat vezetősége most elhatározta, hogy az ércetartalmú nyersanyagot a helyszínen való feldolgoztatása végett vagy Jávóvölgyön, vagy Remecen, Dobrosz vidékén, esőleg Nagyváradon alumíniumgyárat létesít.

A gyermekek megajándékozása. A zolyóbrézói m. kir. vasgyár főnökönek előterjesztésére az állami vasgyárak központi igazgatósága a gyár jótékonyági alapja tőrhébe 7000 koronát engedélyezett oly célra, mint más éveken, úgy is 1915 évben is a gyár szélességű munkásainak gyermekeit és árvaikat téli ruhával ajándékozza meg. Ez összegből a gyár vezetőisége 170 rend burubát, 210 pár cipőt, 40 darab barchet lényruhát és 40 darab barchet fejkendőzt csináltatott és azt határozottan ünnepére 413 iskolás gyermek közt osztotta szét.

Hirdetés. A gümböbányai m. kir. bányabiztoság **Weidinger József** ottani lakosnak, mint a szlovéniai **Zakuti Szent Anna** bányászati igazgatójának kívánságára f. évi február hó 13-ikére bányászati gyűlést tüzött ki a következő tárgyszorral:

1. Igazgató és az eladásra kiküldött jelentése.
2. Szavazások felülvizsgálata és a vételár felszámolása a bányafelújítás iránti határozatból.
3. Egyéb a tárgyalás folyamán esetleg f. tárgyak és indítványok.

Új petróleumforrások Felső Ausztriában. Linz közelében Raab helységben, véletlen folytán nagymennyiségű petróleumra találtak. A kutatókat egyelőre magánérdeklőség folytatja, azonban a bécsi geológiai intézet kiküldöttjeinek megállapítása szerint igen nagy és mély letekről van szó.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Todesfall. **Ferdinand Schwabe** langjähriger Prokurist der Stahlhütte, Eisen- und Weichseingießerei Iznaz Stöck in Brünn, ist dieser Tage gestorben.

Nadräger Eisenindustrie A.-G. In der aussorordentlichen Generalversammlung der Nadräger Eisenindustrie A.-G. wurden gewählt: in den Verwaltungsrat die Herren **Baron Franz Klein von Wiesenburg**, **Dr. Moritz Plattensteiner**, **Julius Epstein**, **Dr. Alfred Zipser**, **Ministerialrat Dr. Gustav v. Taby**, **Bergdirektor Anton Hendrich**, **Hilfsdirektor Otto Müller**, **Direktor Arpad Hajts**, **Direktor Karl Eberhardt**, in den Revisionsausschuss **Direktor Viktor Jungb**, **Inspektor Arnold Hromadka**, **Zentralinspektor Karl Nebling**, **Sekretär Dr. Karl Bévy**, die beiden letzteren als Ersatzvorsitzenden. In der darauffolgenden konstituierenden Verwaltungsratsitzung wurden **Baron Franz Klein** zum Präsidenten, **Dr. Plattensteiner** zum Vizepräsidenten gewählt und die Herren **Direktor Karl Eberhardt**, **Julius Epstein** und **Arpad Hajts** in das Exekutivkomitee entsendet.

Russische Erdölproduktion. Auf den vier alten Bakter Plätzen betrug die Erdölausbeute im Oktober 26.988.000 (gegen 30.602.000) Pud darunter 21.710.000 Pud (24.234.000) auf den Balachano Sabuntschiko-Romansky-Plätzen und 5.223.000 Pud (6.268.000) in Bibi-Jabat. Die Erdölproduktion in Ssurachany belief sich im Oktober auf 4.400.000 Pud (6.017.000). Die Gesamt-ausbeute in den ersten 10 Monaten des laufenden Jahres bezifferte sich auf 37.041.000 Pud gegen 319.408.000 in 1914. Die Preise waren Benzin 45 7/8, Erdöl 46 1/4, Heizöl 47, Petroleum 45 1/2 Kopeken per Pud.

Die Ungarische Email und Metallwaren A.-G. Ligetfalu, weist in ihrer Bilanz einen Rohgewinn von 264.369 K aus. Nachdem jedoch die vorhergehende Bilanz mit einem Verluste von 615.966 K schloss, ergibt sich auch für dieses Jahr ein Verlust von 351.597 K.

Die Deutsche Petroleum A. G. schüttelt 8 Prozent Dividende aus und wählte Bankdirektor **Siegfried Bodenheimer** (Darmstädter Bank) in den Aufsichtsrat.

W. F. L. Beth, Maschinenfabrik Iúbecki cég
58967. számú

„Berendezés levő és gázsűrítőtelepek ellenőrzésére”

című magyar szabályzat tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatilag teljes egészében belső gyűjteményekkel összekötött, esőleg szabadalmát alapja, vagy gyártási engedélyt ad. - Bővel felvilágosítással szolgál

Kaludár J. szabadalmi ügyvivőiroda Budapest,
VII., Rákocsi-ut 44.